

CONCLVSIONES

EX VNIVERSA PHILO-
SOPHIA.

Quæstio disputanda.

*Num dari queat status hominis connaturalis in quo sine ulla
dependentia à sensu, intelligere possit?*

PRÆERIT P. GEORGIUS CABRAL,
E Societate IESV.

Tuebitur Antonius da Crus integro die Iouis Idibus Martij!

CONIMBRICÆ.

*Ex Officina Didaci Gomez Loureyro Academia
Architypographi.*

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinarij, Anno 1607

CONCLUSIO PRIMA.
EX DIALECTICA

Omnines naturæ vniuersalitatis rationem non nisi intellectus beneficio fortiuntur, earum distinctio ab inferioribus rationis est hoc tamen non impedit quominus eæ naturæ, quarū indiuiduis sunt vera entia, reales entitates iudicentur: ad earū ab indiuiduis abstractione tum agentis intellectus, tum phantasiæ concursus actiuus in specificis, nec non genericis positus impediens prærequiritur, cætera namq; solus patiens intellectus abstrahere valet; abstractio tamen actualis, nec diuinitus à phantasia exerceri potest. Vniuersale respectiue sumptū verū genus, in quinque vulgares species distribuitur; quarum definitiones, diuisiones, ac reliqua quæ communiter tradi solent defendemus. Prædicamenta denario coercentur numero. Quantitatis essentia, quæ in illis secundum tenet locum, in extensione per ordinem ad locum collocanda; hæc per physicam diuisibilitatem aptè potest explicari.

CONCLUSIO II.

Signorum diuisiones, ac definitiones, quæ vulgo docentur amplectimur. Bruta animantia signis ex instituto vti nequeunt, naturalibus vero non ita; eorum tamen ad significatū habitudinē nō percipiūt Vtraq; relatio signi ex instituto. s. ad potentiam, & rem significatam est rationis: in signis naturalibus semper sunt reales cū dantur conditiones requisitæ, excepta relatione signi instrumentalis ad potentiam, quæ semper rationis est. Propositio rectè à Philosopho definitur, ac diuiditur, ea vero diuisio, quæ in affirmatiuam, & negatiuam (si de illa, quæ est simplex qualitas, sermo sit) est veri generis in species censenda. Demonstrationis, ac scientiæ definitiones aptè à Philosopho traduntur; vnico actu possumus toti demonstrationi assentiri, qui virtualiter discursiuus dicitur, secus si vtraq; præmissa vni co actu à conclusione diuerso iudicetur.

EX PHYSICIS.

CONCLUSIO III.

Quatuor sunt rerum physicarum principia, finale, s. efficiens, formale (ad quod exemplar reuocatur) ac materiale; principij ratio, prout definitur, est id, à quo aliquid procedit, creatis & increato, siue hoc sumatur vt est principij diuinarum personarum, siue rerum creatarum, conuenit: hoc etiam si materialiter sumatur non est analogum, è contra vero si formaliter, vel fundamentaliter consideretur. Finale principium cum finali causa reciprocatur; sine vilo reali influxu causat: eius causandi principium, ab eius bonitate non distinguitur, cognitio item finis non nisi locum puræ conditionis obtinet. Efficiens est principium per se, extrinsecum tamen: in primum, & secundum, principale, & instrumentale, vniuocū, & æquiuocum diuiditur. Causalitas efficiens causæ est actio, cuius specificationem à principio formaliter sumpto, & à termino eodem modo sumi necesse est.

EX METAPHYSICA.

CONCLUSIO IIII.

Sensus necessitate contrarietatis, visus præcipuè, eiusq; operatio à nobis diligitur; hi animalis naturam comitatur vt nullum sit animal, quod omnibus careat. Difficultas intelligendi res perfectissimæ entitatis solum provenit ex imperfectione nostri intellectus in reliquis autem tam ex hoc capite, quam ex parte rerum. Non potest dari species impressa naturalis Deum clarè representans, potest tamen dari super naturalis intuitiua, non vero abstractiua. Prima substantia separata non ita distat ab intellectu creato, vt metaphysicam cognitionem per veram demonstrationem à posteriori effugiat, saltem quoad an est? Naturalis etiam Theologus possibile esse substantias completas spirituales ostendit; de facto autem dari sola fides certò docet; quas quidditatiue in hac vita cognoscere non possumus: in his substantijs creatis tres solum potètiæ reperiuntur, intellectus scilicet voluntas, & potentia motiua.

CONCLUSIO V.

EN S reale adæquatè diuiditur in ens in actû, & ens in potentia. Vnde creaturarum essentia æquã producantur sunt veræ entitates. Ab existentia modaliter distinguuntur sine qua in rerum natura manere, omnino impossibile. Ens in communi nullas habet proprietates reales: illi tamen à parte rei conueniunt tres vulgatæ, vnitatis scilicet veritas, & bonitas. Ad prædicamentum substantiæ pertinent omnes cõplete præter Deû. Nulla supernaturalis creari potest, sicut nec vlla quæ inherere valeat. Subsistentia creata addit quendam modum naturæ, qui immediatè à producente egreditur. Hic alienam naturam terminare nequit, aliter verò dicendum de subsistentia diuina siue relatiua, siue absoluta. Natura quæ suppositata non potest denuò compleri. Posse diuinitus dari naturam per se subsistentem cõpletè, quæ tamen suppositum non sit probabilius iudicamus. Solæ qualitates intenduntur remittuntur, Nū verò partes qualitatum intensiue, & extensiue earumque motus ratione tantum differant quæstio est pro parte affirmatiua decidenda.

Ex libris de Cælo.

CONCLUSIO VI.

VNiuersum hoc ex diuersis coalescēs corporibus absolutè perfectum est, homo. & Angelus ipsius partes nobiliores; Deus vero extra ipsius compositionem censetur vt pote eius conditor, & moderator. Posse Deû plures alios mundos condere in infinitum perfectiores probabilius ducimus. Cælum quod est vna è partibus non est substantia simplex, sed compositum physicum ex materia, & formæ corporeæ: à sublunariis non tantum secundum actû substantialem, sed etiam secundum potentiam essentialiter disidet. Eadem specifica differentia inter cœlestes orbis non reperitur, & si de materijs vtrobiq; oppositâ sententiã defendamus. Omnis sphaera cœlestis corruptionis experta, primarum qualitatum, & colorum incapax est. Astra orbium quibus insunt continuæ partes densiores si lunam excipiamus, quæ suo orbi tantummodo conigua est.

EX METEORIS.

CONCLUSIO VII.

Materia metereologicarum impresionum duplex est, vtraque diuiditur in proximam, & remotã, remota sunt terra, & aqua, proxima vapor & exhalatio; hæ ab illis essentialiter non differunt, vapor enim est spiratio aquea calida, humida; exhalatio autem est terræ halitus calidus, & siccus: aduentitia leuitate in aëra feruntur, ibiq; varia exhibent meteora; principalis eorum causa efficiens est cælum ipsiusque astra, instrumentalis verò potissima est calor. Lacteus circulus in Aplane est, constatq; ex maxima minimarum stellarum multitudine. Sex genera impresionum in aëre fiunt ex vapore. Vorago, Hiatus, Area, seu Corona, Virga, Parelia, & Iris: hæc vltima est arcus multicolor in nube rorida opaca, & concaua ex radiorum solis oppositi reflexione apparens oculis spectantium.

Ex libris de ortu & interitu.

CONCLUSIO VIII.

Accomodatè diuiditur generatio in substantialem & accidentalem, substantialis procedit à priuatione formæ substantialis ad formam in materia, accidentalis autem est accidentis productio cum dependentia à subiecto. Generatio substantialis formæ momento perficitur: hanc etiam dispositiones præuiae effectiui concursu attingunt, Terminus intrinsecus generationis est forma saltem prout est coniuncta cū substantiali vnione. Vltimatus tamen, ac præcipuus semper est totum compositum. Generationes creatæ, quæ extra solitam naturæ legem edictæ sunt, cum illis, quæ ordinario more accidunt in eadem specie infima tanquã veræ generationes conueniunt. & si quoad extrinsecas denominationes discriminentur, Vtrum verò in cuiuslibet entis substantialis generatione admittenda sit resolutio vsque ad materiam primam, pro vtraque parte ventiletur.

Ex libris de anima, & Ethicis.

CONCLUSIO IX.

Anima rationalis non supernaturali lumine tantum spiritualis creditur, & immortalis, sed etiam hoc idem ratione physica demonstratur, quod tamen veram esse hominis formam minimè tollit, per creationem à solo Deo esse sortitur; Vnde extra materiã per se coherere valet, imò quandiu est in corpore ab ipsa omnino independens censetur, proindeque è materiæ sinu euocari prorsus implicat. Eius separatio à corpore tum in fieri, tum in facto esse non est ei naturalis, modum existendi, & operandi angelico per quã simillimum in eo statu sortitur. Num dari queat status homini connaturalis in quo sine vlla dependentia à sensu intelligere possit: quæstio esse potest pro negatiua parte diluenda. Naturalis hominis felicitas in animi operatione sita est, intellectuali, scilicet ac speculatiua, licet etiã practicas operationes intellectus, & voluntatis, secundum rectam rationem elicitas saltem in obliquo includat.

Quæstioni satisfacit vltima Conclusio.

CONCLUSIO V.

Et sic patet quod... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de...

CONCLUSIO VI.

Unde patet quod... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de...

EX METEORIS.

CONCLUSIO VII.

M... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de...

CONCLUSIO VIII.

A... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de...

CONCLUSIO IX.

A... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de... et sic patet quod... in materia... de...